ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **J. L.,** proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 8. 2016, č. j. 16 Ad 121/2015 - 37,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 8. 2016, č. j. 16 Ad 121/2015 - 37, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

Rozhodnutím ze dne 21. 4. 2015, č. j. X (dále jen „rozhodnutí I. stupně"), žalovaná (dále jen „stěžovatelka") zamítla žádost žalobce o zvýšení starobního důchodu pro nesplnění podmínek § 3 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 363/2009 Sb., o stanovení důchodového věku a přepočtu starobních důchodů některých horníků, kteří začali vykonávat své zaměstnání před rokem 1993, ve znění účinném do 31. 5. 2015 (dále jen „nařízení vlády č. 363/2009 Sb."). V rozhodnutí I. stupně stěžovatelka konstatovala, že žalobce v období před 1. 1. 1993 získal 3594 kalendářních dní v zaměstnání v hornictví I. AA pracovní kategorie v uranových dolech, v období od 1. 1. 1993 do 31. 12. 2008 získal 0 směn v zaměstnání v hornictví I. AA pracovní kategorie a z toho 0 směn v uranových dolech, a dále že zaměstnání žalobce skončilo z důvodu nejvyšší přípustné expozice ke dni 31. 12. 1992, po kterém již nebyl v hornictví v uranových dolech zaměstnán.

Proti rozhodnutí I. stupně podal žalobce námitky, o kterých stěžovatelka rozhodla rozhodnutím ze dne 11. 8. 2015, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“ nebo „rozhodnutí stěžovatelky“) tak, že ve výroku rozhodnutí I. stupně opravila ustanovení, podle kterého byla zamítnuta žádost žalobce o zvýšení starobního důchodu, na § 1 nařízení č. 363/2009 Sb. Ve zbytku bylo rozhodnutí I. stupně potvrzeno. V napadeném rozhodnutí stěžovatelka zopakovala zjištěné skutečnosti týkající se doby zaměstnání žalobce v I. AA pracovní kategorii (v uranových dolech) a konstatovala, že pro aplikaci nařízení č. 363/2009 Sb. je rozhodující pouze výkon zaměstnání v hornictví zařazených podle předpisů účinných před 1. 1. 1993 do I. AA pracovní kategorie s tím, že musí jít vždy o výkon zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, které zakládá nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let, a které je uvedeno v § 14 odst. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 1995 (dále jen „zákon o sociálním zabezpečení“). Podmínkou je, aby část získané doby zaměstnání v hornictví I. AA pracovní kategorie spadala do období před 1. 1. 1993 a část do období po 31. 12. 1992, přičemž však v uvedených obdobích nemusí jít o souvislý výkon zaměstnání. Žalobce nesplňuje podmínky pro aplikaci nařízení č. 363/2009 Sb., neboť nezískal po 31. 12. 1992 žádný den zaměstnání v hornictví I. AA pracovní kategorie; námitky žalobce jsou tedy nedůvodné. Stěžovatelka dále uvedla, že bylo zjištěno, že žádost byla zamítnuta pro nesplnění podmínek podle § 3 odst. 1 písm. b) nařízení č. 363/2009 Sb., ačkoliv podmínky pro aplikaci tohoto nařízení jsou uvedeny v § 1 nařízení č. 363/2009 Sb. Proto bylo rozhodnutí I. stupně změněno způsobem, jak je uvedeno ve výroku napadeného rozhodnutí.

Proti rozhodnutí stěžovatelky brojil žalobce žalobou podanou u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), který shledal rozhodnutí I. stupně a napadené rozhodnutí stěžovatelky nesrozumitelnými, a proto je rozsudkem ze dne 18. 8. 2016, č. j. 16 Ad 121/2015 - 37, zrušil pro nepřezkoumatelnost a věc vrátil stěžovatelce k dalšímu řízení.

Krajský soud v napadeném rozsudku uvedl, že mezi účastníky není sporné, že žalobce v zaměstnání I. AA pracovní kategorie v uranových dolech odpracoval ke dni 31. 12. 1992 celkem 9 roků a 309 dnů, tedy k tomuto dni a s použitím koeficientu 0,6 odpracoval celkem 2157 směn a současně k tomuto dni dosáhl nejvyšší přípustnou expozici, a proto skončil výkon předmětného zaměstnání. Také je podle krajského soudu nesporné, že žalobce splnil podmínky § 174 odst. 1 a 2 zákona o sociálním zabezpečení pro vznik nároku na starobní důchod ve věku 56 let; naopak dle § 21 odst. 1 písm. a) zákona o sociálním zabezpečení mu starobní důchod ve věku 55 let přiznán být nemohl, jelikož neodpracoval v dané kategorii zaměstnání 10 let. Sporný je výklad a aplikace nařízení vlády č. 363/2009 Sb., které podle žalobce mělo být aplikováno, zatímco dle stěžovatelky pro to nebyly splněny podmínky. Podle názoru krajského soudu není jasné, z čeho stěžovatelka dovodila podmínku pro aplikaci nařízení vlády č. 363/2009 Sb., aby část získané doby zaměstnání v hornictví I. AA pracovní kategorie spadala do období před 1. 1. 1993 a část do období po 31. 12. 1992; v tomto směru jsou rozhodnutí stěžovatelky nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost, neboť není zřejmé, jakými úvahami se správní orgán řídil. Nesrozumitelnost však nebránila krajskému soudu ve věcném posouzení námitky žalobce. Ust. § 1 nařízení vlády č. 363/2009 Sb. stanovuje podmínky, dle nichž lze určit, na které osoby se vztahuje. Stěžovatelka tvrdí, že žalobce musel být zaměstnán v hornictví také po 1. 1. 1993. Nařízení vlády č. 363/2009 Sb. ovšem k tomuto datu výslovně uvádí pouze

podmínku být zaměstnán v hornictví před ním, nikoliv po něm. Pokud tuto dobu stěžovatelka dovozuje z § 1 písm. b) nařízení vlády č. 363/2009 Sb. (ve znění účinném do 31. 5. 2015), v něm uvedené datum 1. 1. 2009 pouze určovalo, do kdy nejpozději musí být splněn celkový počet odpracovaných směn. Nelze z něho v žádném případě vyvodit další podmínku, že nějaké směny musely být pojištěncem odpracovány v období od 1. 1. 1993 do 31. 12. 2008. Podle krajského soudu žalobce splnil podmínky podle § 174 odst. 1 písm. a) zákona o sociálním zabezpečení a rovněž § 1 nařízení vlády č. 363/2009 Sb. V případě, v němž pojištěnec splňuje podmínky obou předpisů, musí být aplikován předpis, který je pro pojištěnce příznivější. Na základě uvedeného zavázal krajský soud stěžovatelku k vydání nového rozhodnutí o starobním důchodu žalobce na základě jeho žádosti o zvýšení tohoto důchodu dle nařízení vlády č. 363/2009 Sb., jelikož žalobce splňuje podmínky v něm stanovené.

II. Podstatný obsah kasační stížnosti, vyjádření žalobce

Stěžovatelka napadla rozsudek krajského soudu z důvodů, které podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

V kasační stížnosti stěžovatelka uvedla, že spornou otázkou je aplikace nařízení vlády č. 363/2009 Sb., související s posouzením vzniku nároku žalobce na přepočet jeho starobního důchodu, přiznaného dosažením 56 let věku podle § 174 zákona o sociálním zabezpečení, při získání 9 roků a 309 dnů v zaměstnání I. AA pracovní kategorie v uranových dolech pouze v období před 1. 1. 1993, aniž by po 31. 12. 1992 bylo vykonáváno zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, které bylo podle předpisů účinných před tímto dnem zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let.

Stěžovatelka zrekapitulovala skutkový stav, o němž není mezi účastníky sporu. Nesouhlasí s právním posouzením krajského soudu, podle něhož nelze z nařízení vlády č. 363/2009 Sb. vyvodit další podmínku, že *„nějaké směny musely být pojištěncem odpracovány i v období od 1. 1. 1993 do 31. 12. 2008“*, a že stěžovatelka tuto podmínku stanovila nad rámec nařízení vlády č. 363/2009 Sb. svým vnitřním předpisem. Nařízením vlády č. 363/2009 Sb. ve znění účinném do 31. 5. 2015 byl stanoven nižší důchodový věk u pojištěnců, kteří před 1. 1. 1993 a v období od 1. 1. 1993 do 31. 12. 2008 vykonávali zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných (uranových) dolech, které bylo podle předpisů účinných před tímto dnem zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let, v tomto zaměstnání odpracovali stanovený počet směn, ale v důsledku zrušení pracovních kategorií ke dni 1. 1. 1993 nesplnili podmínku potřebné doby zaměstnání v I. pracovní kategorii stanovenou pro nárok na snížení věkové hranice pro odchod do starobního důchodu v 55 letech věku podle zákona o sociálním zabezpečení.

Zásadní podmínkou pro aplikaci nařízení vlády č. 363/2009 Sb. je, aby část získané doby v hornictví I. AA pracovní kategorie spadala do období před 1. 1. 1993 a část do období po 31. 12. 1992, přičemž však v uvedených obdobích nemusí jít o souvislý výkon zaměstnání. Žalobce tuto podmínku nesplňuje, neboť v I. AA pracovní kategorii v uranových dolech získal 9 roků a 309 dnů pouze v období do 31. 12. 1992.

Účelem přijetí nařízení vlády č. 363/2009 Sb. nebylo zmírnění podmínek za výkon zaměstnání v I. AA pracovní kategorii v období před 1. 1. 1993, které byly stanoveny právními předpisy účinnými před 1. 1. 1996 pro snížení důchodového věku u zaměstnanců v hornictví, ale stanovit nový nárok na snížení důchodového věku dalšímu okruhu horníků, kteří začali vykonávat zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných (uranových) dolech před 1. 1. 1993, ve výkonu tohoto zaměstnání pokračovali i po 31. 12. 1992, avšak z důvodu zrušení pracovních kategorií zákonem č. 235/1992 Sb., o zrušení pracovních kategorií a o některých dalších změnách v sociálním zabezpečení, nesplnili podmínky pro snížení důchodového věku na 55 let podle zákona o sociálním zabezpečení. Podmínku výkonu zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných (uranových) dolech lze mimo to dovodit již z názvu nařízení, kde je uvedeno *„horníků, kteří začali vykonávat“*, nikoliv *„vykonávali“*, a dále z dikce § 1 písm. b) nařízení vlády č. 363/2009 Sb., v němž se uvádí *„osoby, které odpracovaly před 1. lednem 2009 v zaměstnání v hornictví aspoň 3300 směn“*. Uvedené ustanovení tedy odkazovalo na směny odpracované primárně po 31. 12. 1992, neboť před 1. 1. 1993 nebylo podmínkou pro snížení důchodového věku získání určitého počtu odpracovaných směn, ale odpracovaných let v preferované pracovní kategorii. Z tohoto důvodu byl ostatně zákonodárce nucen přijmout i pravidlo pro přepočet kalendářních dnů získaných v zaměstnání v hornictví před 1. 1. 1993 na *„směny“*. Nároky na snížení důchodového věku na základě odpracovaných let v I. AA pracovní kategorii v uranových dolech před 1. 1. 1993 upravuje § 74 a § 76 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v relevantním znění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), a právní předpisy účinné před 1. 1. 1996, nikoliv nařízení č. 363/2009 Sb.

S odkazem na důvodovou zprávu k návrhu nařízení vlády č. 69/2015 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 363/2009 Sb., stěžovatelka konstatuje, že účelem vypuštění podmínky, aby potřebný počet směn byl odpracován před 1. 1. 2009, nebylo rozšířit aplikaci nařízení vlády č. 363/2009 Sb. i na horníky, kteří získali dobu zaměstnání v I. AA pracovní kategorii jen před 1. 1. 1993, ale na horníky, kteří potřebný počet směn před 1. 1. 2009 (v součtu s dobou získanou před 1. 1. 1993 přepočtenou na směny) nezískali. Vypuštěním časové podmínky tedy bylo dosaženo toho, že podmínky nařízení č. 363/2009 Sb. splní též ti horníci, kteří začali vykonávat své zaměstnání před rokem 1993, avšak potřebný počet směn v hornictví neodpracovali do konce roku 2008. Aplikace nařízení vlády č. 363/2009 Sb. na případ žalobce by byla v rozporu také se zmocňovacím ustanovením § 107 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění (ve znění účinném od 1. 7. 2009, do 21. 7. 2011 se jednalo o odst. 4, nikoliv 2 - pozn. NSS).

Stěžovatelka odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2016, č. j. 3 Ads 258/2015 - 27, který se zabýval aplikací nařízení vlády č. 363/2009 Sb. a lze jej vztáhnout i na nyní projednávanou věc. Z citovaného rozsudku plyne, že ani v případě žalobce nelze aplikovat nařízení vlády č. 363/2009 Sb. pouze z důvodu prostého přepočtu kalendářních dní získaných v I. AA pracovní kategorii v uranových dolech před 1. 1. 1993, aniž by žalobce získal po 31. 12. 1992 směny odpracované v zaměstnání v hornictví.

Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalobce považuje napadený rozsudek krajského soudu za správný. Podle žalobce stanovuje § 1 nařízení vlády č. 363/2009 Sb. podmínky, při jejichž splnění se stane pojištěnec oprávněnou osobou s nárokem na plnění podle tohoto právního předpisu, které musí být splněny v souhrnu, nicméně podmínka *„odpracování byť jediné směny v zaměstnání v hornictví po 31. prosinci 1992“* zde uvedena není. Pokud je v § 1 písm. b) větě druhé nařízení č. 363/2009 Sb. stanoveno pravidlo pro zjištění počtu odpracovaných směn v zaměstnání v hornictví pro období před 1. 1. 1993 a vymezuje se, co se považuje za směnu odpracovanou po 31. 12. 1992, jedná se o převodní pravidlo stanovené s ohledem na odlišnost původní a stávající právní úpravy. Rozhodně však z uvedené úpravy nelze dovodit výše citovanou podmínku. Zmocňovací ustanovení § 107 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění ani nařízení č. 363/2009 Sb. neobsahuje nic, z čeho by se dala taková podmínka pro vznik nároku dovodit. Doplňování podmínky zásadním způsobem narušuje princip předvídatelnosti práva a soudního rozhodnutí.

Žalobce navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Stěžovatelka se kasační stížností podanou v zákonem stanovené dvoutýdenní lhůtě (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) domáhá přezkoumání rozhodnutí krajského soudu, které vzešlo z řízení, jehož byla účastníkem (§ 102 s. ř. s.), kasační stížnost splňuje veškeré náležitosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.) a stěžovatelka doložila, že její zaměstnanec, který za ni jedná, má vysokoškolské právnické vzdělání (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud přezkoumal rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů a zkoumal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost **je důvodná**.

Jak plyne z výše uvedeného, mezi účastníky není sporu o skutkovém stavu věci. Sporná je toliko otázka aplikace nařízení vlády č. 363/2009 Sb., konkrétně zda je podmínkou jeho aplikace, aby část doby odpracovaná konkrétní osobou v hornictví I. AA pracovní kategorie spadala do období před 1. 1. 1993 a část do období po 31. 12. 1992. S uvedeným souvisí posouzení vzniku nároku žalobce na přepočet jeho starobního důchodu, přiznaného dosažením 56 let věku podle § 174 zákona o sociálním zabezpečení, při získání 9 roků a 309 dnů v zaměstnání I. AA pracovní kategorie v uranových dolech pouze v období před 1. 1. 1993, aniž by po 31. 12. 1992 bylo vykonáváno zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, které bylo podle předpisů účinných před tímto dnem zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let.

Podle § 74 zákona o důchodovém pojištění (účinného ke dni rozhodnutí stěžovatelky) nároky na snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod podle předpisů platných před 1. lednem 1996 po odpracování stanovené doby zaměstnání v I. pracovní kategorii zůstávají zachovány do 31. prosince 2018. Snížená věková hranice pro

vznik nároku na starobní důchod se přitom považuje pro účely tohoto zákona za důchodový věk.

Podle § 21 odst. 1 písm. a) zákona o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 1995, občan má nárok na starobní důchod, jestliže byl zaměstnán nejméně 25 roků a dosáhl věku aspoň 55 let, byl-li zaměstnán nejméně 10 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a) v uranových dolech.

Podle § 174 odst. 1 písm. a) zákona o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 1995, občan, který vykonával před 1. lednem 1993 zaměstnání I. pracovní kategorie má po 31. prosinci 1992 nárok na starobní důchod, jestliže byl zaměstnán nejméně 25 roků a dosáhl věku alespoň 56 let, byl-li zaměstnán nejméně 14 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a), popřípadě 9,5 roku, jde-li o takové zaměstnání v uranových dolech. Podle odst. 2 je podmínkou vzniku nároku na starobní důchod podle odstavce 1, že zaměstnání I. pracovní kategorie trvalo ke dni 31. prosince 1992.

Podle § 107 odst. 2 (dříve odst. 4) zákona o důchodovém pojištění může vláda nařízením stanovit, že u pojištěnců, kteří začali před 1. lednem 1993 vykonávat zaměstnání v hornictví, uvedené v § 76a větě první, se důchodový věk s přihlédnutím k délce zaměstnání v hornictví stanoví v nižších věkových hranicích, než jsou věkové hranice stanovené podle tohoto zákona, podmínky pro stanovení těchto nižších věkových hranic, přičemž tyto nižší věkové hranice a podmínky pro jejich stanovení nebudou stanoveny výhodněji, než tomu bylo podle právních předpisů účinných k 31. prosinci 1992, a dále způsob, jak se toto zaměstnání vykonávané po 31. prosinci 1992 prokazuje; zaměstnavatelé, kteří po 31. prosinci 1992 zaměstnávali tyto pojištěnce, jsou přitom povinni výkon tohoto zaměstnání potvrzovat. Vláda dále může stanovit, jakým způsobem se přepočtou starobní důchody pojištěnců uvedených ve větě první, kteří splnili podmínky pro stanovení těchto nižších věkových hranic.

Podle § 1 nařízení vlády č. 363/2009 Sb. se toto nařízení vztahuje na osoby, které

a) vykonávaly před 1. lednem 1993 zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, které bylo podle předpisů účinných před tímto dnem zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let, (dále jen „zaměstnání v hornictví“),

b) odpracovaly v zaměstnání v hornictví celkem aspoň 3300 směn, popřípadě, jde-li o zaměstnání v hornictví v uranových dolech, 2200 směn, nebo, pokud výkon zaměstnání v hornictví skončily z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice, odpracovaly před 1. lednem 2009 v zaměstnání v hornictví celkem aspoň 3081 směn, popřípadě, jde-li o zaměstnání v hornictví v uranových dolech, 1981 směn. Počet těchto odpracovaných směn za dobu před 1. lednem 1993 se zjistí tak, že počet kalendářních dnů zaměstnání v hornictví se vynásobí koeficientem 0,6 a zaokrouhlí směrem nahoru; za dobu po 31. prosinci 1992 se za odpracovanou směnu považuje každá směna, v níž osoba uvedená v písmenu a) po převážnou část vykonávala podle potvrzení vydaného podle § 4 pod zemí zaměstnání v hornictví, a

c) nesplnily podmínky uvedené v zákoně č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31. prosince 1995, pro stanovení důchodového věku 55 let.

Podmínkami aplikace nařízení vlády č. 363/2009 Sb. se Nejvyšší správní soud zabýval již v rozsudku ze dne 23. 10. 2013, č. j. 3 Ads 123/2012 - 32, ve kterém konstatoval: *„Nařízení vlády č. 363/2009 Sb. bylo vydáno na základě zmocnění obsaženého v § 107 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném od 1. 7. 2009. Cílem tohoto zákonného zmocnění bylo stanovení nižšího důchodového věku horníkům, kteří vykonávali zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, které bylo podle předpisů účinných před 1. 1. 1993 zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let, toto zaměstnání přitom vykonávali před rokem 1993 i následně po zrušení pracovních kategorií od 1. 1. 1993 a kteří právě v důsledku zrušení pracovních kategorií nesplnili podmínku stanovené doby zaměstnání v I. pracovní kategorii uvedenou v zákoně č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31. prosince 1995, pro stanovení důchodového věku 55 let.“*

V rozsudku ze dne 12. 10. 2016, č. j. 3 Ads 258/2015 - 27, Nejvyšší správní soud uvedl: „[N]*ařízení vlády č. 363/2009 Sb., o jehož výklad je spor v posuzované věci, navazuje na právní úpravu související se zrušením pracovních kategorií a pouze ji doplňuje. Má tedy dopadat opět na pracovníky, kterým zrušení kategorií zabránilo v získávání další doby zaměstnání v preferované pracovní kategorii, jejichž zaměstnání v preferované pracovní kategorii trvalo ke dni zrušení kategorií, k němuž došlo s účinností od 1. 1. 1993. To potvrzuje i důvodová zpráva k zákonu č. 108/2009 Sb., o jednorázové peněžní částce nahrazující příplatek k důchodu a zvláštní příspěvek k důchodu a o změně některých zákonů, kterým bylo založeno zmocnění k vydání sporného nařízení do zákona o důchodovém pojištění. Tato důvodová zpráva uvádí: „Doplňuje se zmocnění pro vládu, aby mohla nařízením stanovit nižší důchodový věk pro ty horníky, kteří před rokem 1993 započali výkon svého zaměstnání zařazeného do I. pracovní kategorie s nižším důchodovým věkem, toto zaměstnání vykonávali dále i po zrušení pracovních kategorií od 1. ledna 1993, avšak v důsledku tohoto zrušení nemohli již splnit podmínku potřebné doby zaměstnání v této kategorii pro stanovení nižšího důchodového věku.“*

Z uvedeného je zřejmé, že není správný výklad krajského soudu v nyní projednávané věci, podle kterého § 1 nařízení č. 363/2009 Sb. výslovně uvádí pouze podmínku být zaměstnán v hornictví před 1. 1. 1993, nikoliv po něm. Naopak, s užitím systematického, teleologického a historického výkladu lze dospět k závěru, že nařízení č. 363/2009 Sb. skutečně na případ žalobce nelze aplikovat, neboť ten není horníkem, který vykonával zaměstnání v I. AA pracovní kategorii v uranových dolech ke dni zrušení pracovních kategorií (31. 12. 1992) a pokračoval v něm i po tomto dni, pročež by mu bylo zabráněno v získávání další doby zaměstnání potřebné pro stanovení nižšího důchodového věku. Z uvedeného důvodu nebylo možné, aby stěžovatelka vyhověla žádosti žalobce o zvýšení starobního důchodu podle nařízení č. 363/2009 Sb. Závěr stěžovatelky, že nařízení vlády č. 363/2009 Sb. se na žalobce nevztahuje, zjevně nevychází pouze z vnitřního předpisu stěžovatelky - Meritorní směrnice č. 2/2015, kterou se stěžovatelka, jak plyne z dávkového spisu, mimo jiné řídila. Krajský soud v napadeném rozsudku nezohlednil shora popsaný výklad Nejvyššího správního soudu týkající se podmínek aplikace nařízení č. 363/2009 Sb., od něhož není důvodu se v nyní projednávaném případě odchýlit. Z povahy věci je nesprávná také úvaha krajského soudu, že na žalobce má být aplikováno nařízení č. 363/2009 Sb. jako příznivější předpis, než je § 174 odst. 1 písm. a) zákona o sociálním zabezpečení, jehož podmínky pro přiznání starobního důchodu žalobce také

splňuje (žalobce totiž splňuje právě a jen podmínky tohoto ustanovení, nikoli nařízení č. 363/2009 Sb.).

Krajský soud tak zatížil napadený rozsudek nezákonností spočívající v nesprávném posouzení právní otázky [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. To se projevilo i na chybném závěru o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí stěžovatelky pro nesrozumitelnost, kterou krajský soud spatřoval v tom, že není seznatelné, jakými úvahami se stěžovatelka řídila, když dospěla k závěru, že pro vyhovění žádosti žalobce by tento musel získat dobu zaměstnání v předmětné pracovní kategorii i po 31. 12. 1992.

Přezkoumatelností správních rozhodnutí a povinností správního orgánu řádně odůvodnit správní rozhodnutí se Nejvyšší správní soud zabýval například v rozsudku ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008 - 109, podle kterého platí: *„Funkcí odůvodnění správního rozhodnutí je zejména doložit správnost a nepochybně i zákonnost postupu správního orgánu, jakož i vydaného rozhodnutí, jehož jedna z nejdůležitějších vlastností je přesvědčivost. Je proto nutné, aby se správní orgán v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu vypořádal s námitkami účastníků řízení, přičemž z odůvodnění jeho rozhodnutí musí být seznatelné, z jakého důvodu považuje námitky účastníka řízení za liché, mylné anebo vyvrácené.“* Podle Nejvyššího správního soudu rozhodnutí stěžovatelky uvedeným požadavkům odpovídá a netrpí nedostatky, které by jej činily nepřezkoumatelným ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, publ. pod č. 1546/2008 Sb. NSS). Z odůvodnění rozhodnutí stěžovatelky je zjevné, podle které právní normy rozhodovala, jakými úvahami se řídila, jaký skutkový stav byl základem pro posouzení, zda jsou splněny podmínky pro vyhovění žádosti žalobce o zvýšení starobního důchodu podle nařízení vlády č. 363/2009 Sb., a konečně proč považovala námitky žalobce za liché, mylné nebo vyvrácené. Stěžovatelka vyložila důvody, proč nelze na případ žalobce aplikovat nařízení vlády č. 363/2009 Sb. předvídatelným a zákonným způsobem, plynoucím z ustáleného právního názoru potvrzeného judikaturou soudů ve správním soudnictví (viz výše). Za takové situace není třeba, aby v odůvodnění rozhodnutí v podrobnostech rozváděla úvahy o historickém, systematickém a teleologickém výkladu právního předpisu, souvislostech s dalšími předpisy z oblasti práva sociálního zabezpečení, aby popsala vývoj relevantní právní úpravy v současný právní stav, z čehož by bylo lze detailně usuzovat na smysl a účel nařízení vlády č. 363/2009 Sb. a podmínky jeho aplikace. Lze uzavřít, že krajský soud pochybil, pokud v důsledku svého nesprávného právního názoru dospěl k závěru o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí stěžovatelky pro nesrozumitelnost.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

Z uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Podle § 110 odst. 4 s. ř. s., zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 3 s. ř. s. v novém rozhodnutí ve věci krajský soud.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 17. ledna 2017

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu